

შინაპატიმრობის გავლენა კანონთან კონფლიქტში მყოფი
არასრულწლოვნის რესოციალიზაცია-რეაბილიტაციაზე

დიმიტრი ჟვანია

*სამაგისტრო ნაშრომი წარდგენილია ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის სამართლის
სკოლის სისხლის სამართლის მაგისტრის აკადემიური ხარისხის მინიჭების მოთხოვნის
შესაბამისად*

სისხლის სამართლის სამაგისტრო პროგრამა

სამეცნიერო ხელმძღვანელი : მიხეილ გაბუნია - სამართლის დოქტორი

ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი

თბილისი, 2026

განაცხადი

“როგორც წარდგენილი სამაგისტრო ნაშრომის ავტორი, ვაცხადებ, რომ ნაშრომი წარმოადგენს ჩემს ორიგინალურ ნამუშევარს და არ შეიცავს სხვა ავტორების მიერ აქამდე გამოქვეყნებულ, გამოსაქვეყნებლად მიღებულ ან დასაცავად წარდგენილ მასალებს, რომლებიც ნაშრომში არ არის მოხსენიებული ან ციტირებული სათანადო წესების შესაბამისად.”

აღნიშნული ნაშრომი, როგორც ჩემი ორიგინალური ნამუშევარი, აგრეთვე წარდგენილი და გამოყენებულია საგან „აკადემიური წერა იურისტებისთვის“ ფარგლებში.

დიმიტრი ჟვანია

18.06.2026

აბსტრაქტი

წინამდებარე კვლევა ეხება შინაპატიმრობის გავლენას კანონთან კონფლიქტში მყოფი არასრულწლოვნის რესოციალიზაცია-რეაბილიტაციაზე. არასრულწლოვანთა მართლმსაჯულება სახელმწიფოსგან საჭიროებს განსაკუთრებულ ყურადღებას, ვინაიდან აღნიშნულის განხორციელებისას აუცილებელია ინდივიდუალური მიდგომა, რომელიც მიმართული იქნება არასრულწლოვნის საუკეთესო ინტერესების დაცვისკენ. 2015 წლიდან არასრულწლოვანთა მართლმსაჯულებაში სასჯელის სახედ დაემატა შინაპატიმრობა, რომელიც მიიჩნევა სასჯელის შედარებით ლმობიერ სახედ, რომლის გამოყენების პირობებში არასრულწლოვანს უნარჩუნდება გარკვეული სოციალური და სამოქალაქო უფლებები, რაც მნიშვნელოვანია მისი რესოციალიზაციისა და რეაბილიტაციის პროცესის ეფექტიანად განხორციელებისათვის. თვისობრივი კვლევის ფარგლებში დადგინდა, რომ შინაპატიმრობა პოზიტიურ გავლენას ახდენს არასრულწლოვნის რესოციალიზაცია-რეაბილიტაციაზე, თუმცა მნიშვნელოვანია შინაპატიმრობას დაუკავშირდეს სხვადასხვა სარეაბილიტაციო ღონისძიებები, რათა სასჯელის მიზნები სრულფასოვნად იქნეს მიღწეული.

ნაშრომში გაანალიზებულია არასრულწლოვანთა მიმართ შინაპატიმრობის გამოყენების საკანონმდებლო შეზღუდვები და მათი შესაბამისობა პროპორციულობის პრინციპთან. გამოვლენილია ნორმატიული არათანმიმდევრულობა, რაც გამოიხატება მძიმე კატეგორიის დანაშაულებზე შინაპატიმრობის გამოყენების დაუშვებლობაში, მიუხედავად იმისა, რომ ალტერნატიული რეაგირების მექანიზმები ასეთ შემთხვევაშიც გამოიყენება. ასევე, კრიტიკულადაა შეფასებული შინაპატიმრობის მინიმალური ვადის დადგენილი ზღვარი, რომელიც არ უზრუნველყოფს ინდივიდუალური გარემოებების საკმარის გათვალისწინებას და არასრულწლოვანთა საუკეთესო ინტერესების სრულფასოვან დაცვას. კვლევის მიხედვით, მიზანშეწონილია საკანონმდებლო ცვლილებები, რომელიც უზრუნველყოფს შინაპატიმრობის გამოყენების გაფართოებას და მისი ვადების უფრო მოქნილ, ინდივიდუალიზებულ რეგულირებას.

ნაშრომში ფსიქოლოგიურ-სამართლებრივი თვალსაზრისით განხილულია ელექტრონული მონიტორინგის განხორციელების მექანიზმი, რითაც შინაპატიმრობის აღსრულება და ზედამხედველობა, ხორციელდება. კვლევის თანახმად, არასრულწლოვნის მიმართ ელექტრონული მონიტორინგის განხორციელებისას შერჩეულ უნდა იქნეს ის ხერხი, რომელთანაც არ მოხდება მისი სტიგმატიზაცია და დამნაშავედ შერაცხვა საზოგადოების სხვადასხვა ჯგუფების მიერ. ასევე, რელევანტურია რომ არასრულწლოვანი გათავისუფლდეს ელექტრონულ მონიტორინგთან დაკავშირებული ყოველგვარი გადასახადისაგან. ნაშრომში დასაბუთებულია შინაპატიმრობის დროს სარეაბილიტაციო ღონისძიებების შემოღების აუცილებლობა, რისთვისაც შემოთავაზებულია პრაქტიკული რეფორმები ცვლილებების განსახორციელებლად.

საკვანძო სიტყვები: შინაპატიმრობა; რესოციალიზაცია-რეაბილიტაცია; ელექტრონული მონიტორინგი; სარეაბილიტაციო ღონისძიებები; არასრულწლოვანთა მართლმსაჯულება;

Abstract

This study examines the impact of home detention on the resocialization and rehabilitation of juveniles in conflict with the law. Juvenile justice requires a distinct, individualized approach aimed at safeguarding the best interests of the minor. Since 2015, home detention has been introduced as a form of punishment within the juvenile justice system, regarded as a relatively lenient measure that allows juveniles to retain certain social and civil rights, thereby supporting effective resocialization and rehabilitation. Qualitative research findings indicate that home detention has a positive effect on these processes; however, its effectiveness largely depends on the integration of appropriate rehabilitative measures.

The paper further analyzes the legislative limitations on the use of home detention for juveniles and their compliance with the principle of proportionality. It identifies normative inconsistencies, particularly the inadmissibility of home detention for serious crimes, despite the availability of alternative measures such as diversion and suspended sentences in such cases. Additionally, the statutory minimum duration of home detention is critically assessed, as it fails to adequately account for individual circumstances and the best interests of juveniles. The study argues for legislative amendments to expand the scope of home detention and ensure more flexible, individualized sentencing.

From a psychological and legal perspective, the paper also examines the mechanism of electronic monitoring, which ensures the enforcement and supervision of home detention. The findings emphasize that monitoring methods should be selected in a manner that avoids stigmatization of juveniles and their labeling as offenders by society. Furthermore, it is considered essential that juveniles be exempt from any fees associated with electronic monitoring. The study substantiates the necessity of incorporating rehabilitative measures into the execution of home detention and proposes practical reforms to enhance its effectiveness.

Keywords: home detention; resocialization and rehabilitation; electronic monitoring; rehabilitative measures; juvenile justice;